

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne liitteenä olevasta *luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta* (Oikeusministeriön hanke: OM024:00/2023).

Esitysluonnos poikkeaa merkittävästi oikeusministeriön vuonna 2023 asettaman Ahvenanmaa-työryhmän hallituksen esityksen muotoon laatimasta mietinnöstä (Oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 2024:3). Oikeusministeriö on avoimuussyistä päättänyt lähettämään valmistellun esitysluonnoksen lausuntokierrokselle. Esitysluonnoksen valmistelu sisältää muutamia yksittäisiä kysymyksiä, joista on osoittautunut vaikeaksi päästä yhteisymmärrykseen. Avoimet kysymykset koskevat lakiehdotuksen 30 §:n 9 ja 24 kohtien sanamuotoa ja tältä osin maakunnan kohtien nojalla valtakunnan lainsäädäntöön perustuvien toimivaltuuksien laajuutta. Kohdat koskisivat ihmisten tartuntatautien torjuntaa ja muita terveydenhuollon tehtäviä Ahvenanmaan maakunnassa. Maakunta edellyttää myös, että hallinnollista puuttumista henkilökohtaiseen vapauteen koskeva toimivalta-ala siirretään maakunnan lainsäädäntövaltaan. Sen vuoksi Ahvenanmaan maakunnan hallitus ei ennen lausuntokierrosta ole ilmoittanut suostuvansa lausuntopyyntöön sisältyvään esitysluonnokseen. Esitys on kuitenkin kiireellinen useiden eduskunnan perustuslakivaliokunnan asiasta antamien lausuntojen takia. Lausuntokierroksella ja tarvittaessa sen jälkeen on tarkoitus jatkaa neuvotteluja asianomaisten viranomaisten kanssa, jotta esityksen sisällöstä päästäisiin yhteisymmärrykseen.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/3796/2023.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.om@gov.fi tai postitse osoitteeseen Oikeusministeriö, PL 25, 00023

VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/3796/2023. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus OM024:00/2023). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla **lausuntopalvelu.fi:ssä** julkaistuun lausuntopyyntöön viimeistään **perjantaina 15.8.2025**. Ministeriön tai valtion viranomaisen **lausunto** valmistellaan Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaisesti **ruotsiksi tai toimitetaan suomeksi siihen tehtyine käännöksineen ruotsiksi**.

Valmistelijat

Lisätietoja antavat yksikönpäällikkö, lainsäädäntöneuvos Yrsa Nyman (p. 0295 150 293) ja lainsäädäntöneuvos Janina Groop-Bondestam (p. 0295 150 334).

Linkit

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM024:00/2023> - Tietoa säädöshankkeesta löytyy oikeusministeriön hankesivuilta

Ahvenanmaan itsehallintolain selvitys- ja muutoshanke –työryhmä (HE laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta) - Oikeusministeriö

<https://oikeusministerio.fi/sv/projekt?tunnus=OM024:00/2023> - Information om lagstiftningsprojektet finns på justitieministeriets projekthemsida: Självstyrelselagen för Åland - utrednings- och ändringsprojekt –arbetsgrupp (RP med förslag till lag om ändring av självstyrelselagen för Åland)

Liitteet:

[Luonnos HE eduskunnalle laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta.pdf](#) - Luonnos HE eduskunnalle laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta

[Utkast RP till riksdagen med förslag till lag om ändring av självstyrelselagen för Åland.pdf](#) - Utkast RP till riksdagen med förslag till lag om ändring av självstyrelselagen för Åland

Jakelu:

Ahvenanmaan maakunnan hallitus/Ålands landskapsregering
Ahvenanmaan valtuuskunta/Ålandsdelegationen
Eduskunnan oikeusasiamies (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Korkein hallinto-oikeus (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Korkein oikeus (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus FIMEA
Maa- ja metsätalousministeriö
Oikeuskanslerinvirasto (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Ruokavirasto
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimiva Tartuntatautien neuvottelukunta
Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suurpää Johanna
Oikeusministeriö

Groop-Bondestam Janina
Oikeusministeriö